

ÇAY SEKTÖRÜ EYLEM PLANI

S N	TEDBİR	SORUMLU KURULUŞ	İSBİRLİĞİ YAPILACAK KURULUŞLAR	SÜRE	GERÇEKLEŞMELER
1	TEDBİR 1: Yaş çay ürünüde kalitenin artırılması YAPILACAK İŞLEM VE AÇIKLAMA -Çeşit ıslahı ve tescil	Çay İşletmeleri Genel Müdürlüğü	Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü, Tohumluk Tescil Sertifikasyon Merkezi, Rize Ticaret Odası	Aralık 2013	6 çay çeşit ile ilgili 2012 ve 2013 yılı tescil deneme çalışmalarını öngördüğü şekilde Aralık 2013'de tamamlanmış ve 6 çay çeşidi ulusal çeşit listesinde yer almıştır. Tedbir tamamlanmıştır. Bu çeşitler: 1- Ali Rıza Erten (Tuğlalı 10) 2- Zihni Derin (Fener-3) 3- Çaykur 1 (Derepazarı 7) 4- Çaykur 2 (Pazar-20) 5- Çaykur 3 (Muradlıye 10) 6- Çaykur 4 (Gündoğdu 3) TEDBİR TAMAMLANMIŞTIR.
2	TEDBİR 2: Ekonomik ömrünü tamamlayan çaylıkların yenilenmesi YAPILACAK İŞLEM VE AÇIKLAMA -Hastalıklara dayanıklı yeni çeşitlere ait klonal çeşitlerin çoğaltılmasına yönelik Doku Kültürü Laboratuvarının kurulması	Çay İşletmeleri Genel Müdürlüğü	Tarimsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü	Aralık 2013	Doku Kültürü Laboratuvarı ve Alıştırma serası tamamlanmış olup üretime hazırdır. TEDBİR TAMAMLANMIŞTIR.
3	TEDBİR 3: Siyah Çay imalatında mevzuat çalışmalarını	Gıda ve Kont. Genel Müdürlüğü	Afet ve Acil Durum Yönetimi Bşk.	Aralık 2013	"Siyah çay üretimi, siyah çayın taşınması gereken asgari teknik ve hijyenik kriterler, çay üretim ve paketlenme tesislerinin kayıt altına alınması ve kontrol edilmesi ile

ÇAY SEKTÖRÜ EYLEM PLANI

S N	TEDBİR	SORUMLU KURULUŞ	İŞBİRLİĞİ YAPILACAK KURULUŞLAR	SÜRE	GERÇEKLEŞMELER
	YAPILACAK İŞLEM VE AÇIKLAMA -Türk Gıda Kodeksindeki siyah çay tebliğinde değişiklik yapılması; kalıntı, hijyen ve bulgular tebliğinde değişiklik		Rize Ticaret Borsası, Türk Standartları Enstitüsü		<i>İlgili mevzuatın yeterli olduğu, mevcut mevzuata uygun ürünlere ihlalatta Bakanlığımızca ilave kısıtlama getirilemeyeceği" anlaşılmıştır.</i> TEDBİR TAMAMLANMIŞTIR.
	TEDBİR 4: Çay atıklarının organik madde olarak değerlendirilmesi				• Çay Atıklarını organik gübreye dönüştürecek mikroorganizma belirlendi. Çay atıklarıyla belirlenen gübre formu içeriği; Karadeniz Tarımsal Araştırma Müdürlüğünün kompost tesislerinde tekrar on farklı formülasyonda hazırlanarak Hemşin organik çay tarım havzasında ve Senoz Vadisi çay tarım havzasında yer alan üretici bahçelerine uygulama yapılmıştır.
4	YAPILACAK İŞLEM VE AÇIKLAMA -ÇAYKUR organik gübre formunu belirleyecek; ÇAYKUR ile RTSO ve Rize Ticaret Borsası birer fabrika kurarak üretim yapılıcak	Çay İşletmeleri Genel Müdürlüğü	Rize Ticaret Borsası, Rize Ticaret Odası	Aralık 2014	• 2014 yılında çay bahçelerinde gübre denemeleri kuruldu. Fabrikanın kurulması ile ilgili araştırmalar devam etmektedir. 2015 yılında denemeler devam edecektir.
5	TEDBİR 5: Kuru çayda piyasa düzeninin sağlanarak ticaretin kayıt altına alınması ve fiyat istikrarının sağlanması	Çay İşletmeleri Genel Müdürlüğü	Gümrük ve Ticaret Bakanlığı, Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği, Rize Ziraat Odası	Aralık 2013	• Sunum hazırlanmıştır. Sayın Bakanın isteği doğrultusunda sunum yapılabilir. • Lisanslı Depoculuğun kurulması ile ilgili rapor hazırlandı. Lisanslı Depoculuğun yaş çay ürünü için uygun olmadığı kanaatine varıldı. Çay sektörünü tüm yönleri ile ele alacak yasal düzenleme yapılmaktadır.

ÇAY SEKTÖRÜ EYLEM PLANI

S N	TEDBİR	SORUMLU KURULUŞ	İŞBİRLİĞİ YAPILACAK KURULUŞLAR	SÜRE	GERÇEKLEŞMELER
	YAPILACAK İŞLEM VE AÇIKLAMA -Lisanslı depoculuğun kurulması ile ilgili rapor hazırlanması -Rize Ticaret Borsası ile ÇAYKUR'dan Dilaver Demir'in Çay İhtisas Borsası ile ilgili 3 ay sonra ayrı ayrı sunum hazırlamaları TEDBİR 6: Çay kaçakçılığının önlenmesi				
6	YAPILACAK İŞLEM VE AÇIKLAMA -Kontrol ve denetim kapasitenin artırılması -Personel sayısının artırılması -Çay dedektör köpek sayısının artırılması - Personel eğitimi -Kaçakçılıkla mücadelede hukuki düzenlemelerin yapılması -Kaçak çayın tasfiye sürecinin hızlandırılması için mevzuat düzenlenmesi -Fatura bazında vergi denetimlerinin, özellikle sınır bölgelerinde artırılması -Kuru çay paketlenme tesislerinin denetim ve kontrollerinin artırılması	Gümrük ve Ticaret Bakanlığı	Çay İşletmeleri Genel Müdürlüğü, İçişleri Bakanlığı, Gıda ve Kontrol Genel Müdürlüğü, Maliye Bakanlığı	Aralık 2013	• 5607 sayılı Kanun kapsamında tasfiyelik hale gelen ve tüketime uygun olan çaylar; "yeniden ihraç şartıyla" satılarak tasfiyesi yada insani yardım faaliyetlerinde kullanılmak üzere ilgili Valiliklere ve Türkiye Kızılay Demegine bedelsiz olarak verilebildiğinden, tasfiyelik hale gelmiş çayların iç piyasaya satışı artık mümkün bulunmamaktadır. • Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı kontrol görevlilerince yapılan piyasa kontrollerinde Türk Gıda Kodeksi -Siyah Çay Tebliğine aykırı ürünlere rastlanılması halinde 5996 sayılı Kanun gereğince yasal işlemler yapılmaktadır. İl ve ilçe müdürlüklerince 2014 yılında 37 üretim yeri ve 2813 toptan ve perakende satış yeri denetlenmiş olup kaçak çay ile ilgili herhangi bir olumsuzluğa rastlanmamıştır. • Bakanlığımızca hazırlanan 'Çay Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı Taslağı' ile 5607 sayılı Kaçakçılıkla Mücadele Kanununa bir hüküm eklenerek kuru çay kaçakçılığı ceza kapsamına alınmıştır. • 2014 yılında 217 Bin haneye bedava çay dağıtımı yapılmış ve 1.5 milyon insanımıza ÇAYKUR çayı taktırılmıştır. • Ulusal medyada ve kaçak çay tüketiminin yoğun olduğu bölgelerdeki yerel medyada kaçak çayın zararları ile ilgili

ÇAY SEKTÖRÜ EYLEM PLANI

S N	FEDBİR	SORUMLU KURULUŞ	İŞBİRLİĞİ YAPILACAK KURULUŞLAR	SÜRE	GERÇEKLEŞMELER
					bilgilendirici programlar yapılmıştır. 2012-2013 yıllarında sınır illerinde görev yapan gümrük muhafaza memurları ve II Gıda Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü Gıda ve Yem Şube Müdürlükleri ile yabancı menşeli çay ve Türk çayı hakkında farkındalık eğitimleri yapılmıştır. Bu eğitimler 2015 yılında da devam edecektir. • Çay için giriş kapısı olarak sadece Rize Gümrük Müdürlüğü belirlenmiştir. Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığının Kontrolüne Tabi Ürünlerin İthalat Denetimi Tebliği (Ürün Güvenliği ve Denetimi: 2012/5) kapsamında çay ithalatında Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığınca düzenlenen uygunluk yazısı gümrük idarelerinde aranmaktadır. • Gümrükler Muhafaza Genel Müdürlüğüne 14, Emniyet Genel Müdürlüğüne 7 çay tüütün dedektör köpeği kullanılmaktadır. • Gümrük Muhafaza Kaçakçılık ve İstihbarat Müdürlüklerinin sayısı 30'a çıkmıştır. 2012 Ocak- 2015 Ocak dönemi içerisinde Gümrükler Muhafaza Genel Müdürlüğü'nce 82.000 kg. kaçak çay yakalanmıştır.

ÇAY SEKTÖRÜ EYLEM PLANI

S N	TEDBİR	SORUMLU KURULUŞ	İŞBİRLİĞİ YAPILACAK KURULUŞLAR	SÜRE	GERÇEKLEŞMELER
7	TEDBİR 7: Gıda üretim tesisleriyle (kuru çay) ilgili mevzuatın yeniden düzenlenmesi YAPILACAK İŞLEM VE AÇIKLAMA -Yaş çay üretim bölgesi dışındaki kuru çay paketlenme tesislerinin kırsal kalkınma yatırımlarının desteklenmesi programından yararlandırılmaması. -Paketleme tesislerinin çay yetiştirme bölgesinde kurulmasının teşvik edilmesi	Tarım Reformu Genel Müdürlüğü	Çay İşletmeleri Genel Müdürlüğü, Rize Ticaret ve Sanayi Odası, Rize Ticaret Borsası	Aralık 2012	04 Eylül 2012 tarih ve 28041 sayılı Resmî Gazetede yayımlanan "Kırsal Kalkınma Yatırımlarının Desteklenmesi Programı Kapsamında Tarıma Dayalı Ekonomik Yatırımların Desteklenmesi Hakkında Tebliğ (No: 2012/64)" ile sadece yaş çay üretiminin yapıldığı illerdeki (Ordu, Giresun, Trabzon, Rize ve Artvin) başvuruların kabul edileceği şartı getirildi. - Çay işletmeleri, 5996 sayılı Kanun kapsamında kayıtlı işletme statüsünde olup, Gıda Güvenliği Bilgi Sistemi kayıtlarına göre bitkisel çaylar üretimi dahil 42 ilde toplam 531 işletme kayıt edilmiştir. Bu işletmelerden 2012 sonuçlarına göre siyah çay üreten işletme sayısı toplam 436'dır. Bu işletmelerden yaş çaydan itibaren siyah çay işleyen ve paketlenen işletme sayısı 5 ilde 79, sadece siyah çay işleyen işletme sayısı 4 ilde 110, sadece siyah çay paketlenme işi yapan işletme sayısı ise 38 ilde 193'dür. Ayrıca İstanbul ilinde 54 işletme bulunmaktadır.
8	TEDBİR 8: Kayıt dışı çaylık alanların kayıt altına alınması YAPILACAK İŞLEM VE AÇIKLAMA -Çay alanlarının uzaktan algılama yöntemi ile yeniden tespiti ve ruhsatlandırılması	Çay İşletmeleri Genel Müdürlüğü	Tarım Reformu Genel Müdürlüğü, Bitkisel Üretim Genel Müdürlüğü, Rize Ziraat Odası	Aralık 2014	- Çay Tarım Alanlarının Belirlenmesi ve Bu alanlarda çay tarımı yapan üreticilere ruhsatname verilmesine dair 2012/3067 sayılı Bakanlar Kurulu kararına istinaden ruhsatsız çaylık alanı bulunan 20.530 üreticiden 172.315 dekar çaylık alanının ruhsatlandırılması için başvuruları alınmıştır. Bakanlığınızda 2013 yılı Eylül ayında yapılan toplantıda çaylık alanları ile ilgili veri aktarımının ÇAYKUR'a yapılması kararlaştırılmıştır. - Tarım Reformu Genel Müdürlüğü ile ÇAYKUR arasında yapılan protokol kapsamında uzaktan algılama teknolojileri kullanılarak Giresun, Rize, Trabzon, Artvin illeri için "kayıt dışı çaylık alanlarının kayıt altına

ÇAY SEKTÖRÜ EYLEM PLANI

S N	TEDBİR	SORUMLU KURULUŞ	İŞBİRLİĞİ YAPILACAK KURULUŞLAR	SÜRE	GERÇEKLEŞMELER
					alınması" amacıyla başlatılan projede sayısallaştırılan çay alanları Tarım Reformu Genel Müdürlüğüne tamamlanmış olup, tamamlanan tüm vektörel veriler ÇAYKUR' un kullanımına açılmıştır. • Üretilen Ortofoto haritalar ve sayısallaştırılan çay parsellerine ÇAYKUR' un kendi sistemleri üzerinden servisler aracılığı ile erişimi sağlanmıştır.
9	TEDBİR 9: Çaylıkların miras yoluyla bölünmesinin önlenmesi YAPILACAK İŞLEM VE AÇIKLAMA -Türk Medeni Kanununda değişiklik yapılması	Hukuk Müşavirliği	Çay İşletmeleri Genel Müdürlüğü	Aralık 2014	• <i>Tedbire ilişkin Toprak Koruma Ve Arazi Kullanımı Kanununda değişiklik yapılması hakkında kanun 30/4/2014 tarihli ve 6537 sayı ile 15/5/2014 tarihli ve 29001 sayılı Resmî Gazete' de yayımlanarak yürürlüğe girmiş olup;</i> TEDBİR TAMAMLANMIŞTIR.
10	TEDBİR 10: Kuru çayda markalaşma YAPILACAK İŞLEM VE AÇIKLAMA -Çay tanıtım grubunun oluşturulması	Rize Ticaret Borsası	Türk Patent Enstitüsü, Ankara Rize Dernekleri Federasyonu	Aralık 2013	• Rize Ticaret Borsasında 16-20 Kasım 2011 tarihleri arasında "Türk Çayının Markalaşması ve 2023 Vizyonu Çalıştayı" yapıldı. Çay Tanıtım Grubu oluşturulmasına yönelik mevzuat engeli bulunmaktadır. • Türk çayının markalaşması konusunda Ulusal Çay Konseyi ve Rize Ticaret Borsası Başkanlığı tarafından 'Turkish Tea' adı altında markalaşma çalışmaları yapılmaktadır.

ÇAY SEKTÖRÜ EYLEM PLANI

S N	TEDBİR	SORUMLU KURULUŞ	İŞBİRLİĞİ YAPILACAK KURULUŞLAR	SÜRE	GERÇEKLEŞMELER
9	TEDBİR 11: Organik çay üretiminin geliştirilmesi YAPILACAK İŞLEM VE AÇIKLAMA -ÇAYKUR koordinasyonunda 4 ilin ilgili üretici birlikleri ve yerel idarecileri ile birlikte sertifikasyon kurulumlarının davet edilmesi -Sözleşmeli organik çay üretiminin teşvik edilmesi	Çay İşletmeleri Genel Müdürlüğü	Ulusal Çay Konseyi, Birkösel Üretim Genel Müdürlüğü	Aralık 2014	• Organik çay tarımı kapsamına alınan bölgelerde üretici eğitimleri ile ilgili olarak toplantılar yapıldı.ır. • Çay İşletmeleri Genel Müdürlüğü koordinatörlüğünde Rize de organik tarım kontrolörlüğü kursu yapılarak 33 mühendisin sertifika alması ve bir kısmının istihdam edilmesi sağlanmıştır. • 2013 yılı içerisinde Artvin ili Borçka İlçesi, Trabzon ili Of İlçesi, Rize ili Tunca Beldesi, Kalkandere, Ardeşen, Çamlıhemşin ve İkizdere ilçelerinin, Rize Merkez Ambarlık bölgelerinin organik çay tarımı kapsamına alınması ile organik çay üretiminin yaygınlaştırılması ve teşvik edilmesi sağlanmıştır. • 2013 yılında toplam 9.271 üreticiye ait 27.532 dekar çaylık alanda kontrol işlemleri tamamlanarak sertifikalandırılmaları yapılmıştır. 3.340 dekar çaylık alanına sahip 1.312 üreticiden 1.732 ton organik yaş çay ürünü satın almıştır. Geçiş dönemlerine göre üreticilere 8.597.884 TL dekar başlı organik tarım teşvik ödemiştir. • 2014 yılı için 11.150 üretici ve 38.631 dekar çaylık alanında organik çay tarımı yapılmasına ilişkin Kontrol ve sertifikasyon işlemleri için ihale işlemi tamamlanarak, ilgili firma ile sözleşme imzalanmıştır. • 2015 yılı Mart ayı itibarıyla Organik Çay Tarımı yapmak üzere ÇAYKUR ile sözleşme imzalayan 11.155 üreticinin 32.506 dekarlık çaylık alanında 2015 yılı için kontrol ve sertifikasyon firması tarafından üretici ve arazi kontrollerine başlanmıştır. • Organik çay tarımı sözleşmesi imzalayan üreticilerin ruhsatsız çaylık alanlarına ruhsatlandırılmasına bağlı olarak üreticilerin organik çay tarımına geçişleri teşvik edilecektir.

ÇAY SEKTÖRÜ EYLEM PLANI

S N	TEDBİR	SORUMLU KURULUŞ	İŞBİRLİĞİ YAPILACAK KURULUŞLAR	SÜRE	GERÇEKLEŞMELER
10	TEDBİR 12: Kuru çay üretiminde ürün çeşitliğinin artırılması YAPILACAK İŞLEM VE AÇIKLAMA -Siyah ve yeşil çayın dışında diğer çayların üretimimin gerçekleştirilmesi (ÇAYKUR) -7.etapta bu tür projelerin destek kapsamına alınması (TRGM)	Çay İşletmeleri Genel Müdürlüğü, Tarım Reformu Genel Müdürlüğü	Gıda Tarım ve Hayvancılık İl Müdürlüğü	Aralık 2014	• Atatürk Çay ve Bahçe Kültürleri Araştırma Enstitüsü bünyesindeki İstant Çay Pilot Tesisi ile ilgili montaj çalışmaları tamamlanmış olup, deneme üretimlerine 2013 yılı Ağustos sonu itibarıyla başlamıştır. Yeşil çay pilot tesisinin nakil ve kurulum işlemleri tamamlanmıştır. AR-GE nitelikli deneme üretimleri devam etmektedir. • Bakanlığımız adına Kurumumuzun müşterisi olduğu "Çaydan Katma Değeri Yüksek Yeni Ürünler Geliştirilmesi" konulu projeye Enstitümüz TÜBİTAK MAM Gıda Enstitüsü ile ortak başvuru yapmıştır. 2. Aşama Başvurumuz da kabul edilmiş olup, TÜBİTAK Başkanlığınca 3.300.000 TL olan proje bütçesi onaylanmıştır. Projeye ait bütçenin ilk taksiti olan 903.552 TL 26.12.2013 tarihinde TÜBİTAK Başkanlığınca Enstitümüzün hesabına aktarılmıştır. • Kuru çay üretiminde çeşitliliğin artırılmasının amaçlandığı tedbir, KK YDP kapsamında tarımsal üretime yönelik hibe desteği sağlanamadığından, uygulama yapılamamaktadır. • Çaydan Katma Değeri Yüksek Yeni Ürünler Geliştirilmesi konulu projenin ilk 8 aylık Gelişme Dönemi çalışması tamamlanmıştır. Kafesiz ve kafeni azaltılmış siyah ve yeşil çay üretim çalışmaları başlamıştır. Aynı zamanda siyah ve yeşil çaylardan saf kafein elde edilmesi çalışmaları da devam etmektedir. • Çaylık, NadiDEM, Elekaltı ve Arıtı Çay olmak üzere yeni çaylar piyasaya arz edilmiştir. Soğuk çay piyasaya sürülmüştür. Atatürk Çay Ve Bahçe Kültürleri Araştırma Müdürlüğü bünyesindeki İstant Çay Pilot Tesisi'nde İstant çay ürün geliştirme ve standardizasyon çalışmaları devam etmektedir.

ÇAY SEKTÖRÜ EYLEM PLANI

S N	TEDBİR	SORUMLU KURULUŞ	İŞBİRLİĞİ YAPILACAK KURULUŞLAR	SÜRE	GERÇEKLEŞMELER
11	TEDBİR 13: Çay budama sisteminin ve destekleme modelinin yerine yeni bir model geliştirilmesi YAPILACAK İŞLEM VE AÇIKLAMA -Çay Budama işleminin tekniğine uygun olarak kökten kesilmesi, yabancı sürgünlerin ayrılması, teknik elemanlar tarafından kontrol edilmesi işleminin uygun kararname hazırlanması	Çay İşletmeleri Genel Müdürlüğü	Tarım Reformu Genel Müdürlüğü	Aralık 2014	• 189.859 üreticinin 72.334 dekar budanmış çaylık alanının tespiti yapılmış olup 93.418.447 TL tutarındaki gelir kaybı tazminatı tutarı Bakanlığımızdan talep edilmiştir. • Kararname hazırlanması ile ilgili olan bu faaliyet tamamlanmıştır. Budama işlemleri yıllık periyotlar içerisinde devam etmektedir. 2014 yılı ilk 3 aylık dönemde 73.563 üreticinin 27.850 dekar budanmış çaylık alanı tespit edilmiştir. • 190.287 üreticiye ait 72.262 da budanmış çaylık alanı için Brüt 104.707.555 TL tutarında budamadan dolayı oluşan gelir kaybının üreticilere ödemesi tamamlanmıştır. • Budama tespiti işlemlerinde görev yapacak personellerin işlemlerle ilgili görev yerleri belirlenerek, budama yapılması gereken çaylık alanları hakkında üreticiler bilgilendirilmiştir. Ayrıca budama kontrolleri için vasıta temin edilmesi ile ilgili ihaleler tamamlanmıştır. • 28/12/2011 tarih ve 28156 sayılı Resmî Gazetede "Kaliteli Çay Yaprağı Temini Amacıyla Budamaya Tabi Tutulan Çaylıklar Nedeniyle Üreticilerin Uğradığı Gelir Kaybının Tazminine Dair Karar" ile çay bahçelerinin her yıl 1/10 oranında verim budamasına tabi tutulması ve budamadan doğacak gelir kaybının 10 yıl için ödemesi planlanmıştır. • 2012-2013-2014 yıllarında üreticilere budanmış çaylık alanlarda budamadan dolayı oluşan gelir kaybı için toplam Brüt 280.721.446 TL ödeme yapılmıştır.

ÇAY SEKTÖRÜ EYLEM PLANI

S N	TEDBİR	SORUMLU KURULUŞ	İSBİRLİĞİ YAPILACAK KURULUŞLAR	SÜRE	GERÇEKLEŞMELER
10	TEDBİR 14: Kuru çayda markalaşma	Rize Ticaret Borsası	Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi	Aralık 2013	Türk Çayının DNA markerlerinin belirlenmesi amacıyla, Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi ile ortak olarak hazırlanan "San-Tez Projesi" Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı'na sunuldu.
	YAPILACAK İŞLEM VE AÇIKLAMA -Rize Ticaret Borsası tarafından yürütülen menşe tespit projesine destek verilmesi				